

Devletin Kapısı Herkese AÇIK OLMALIDIR!

Utku ACUN
E. Vali-TİD-Eski Genel
Başkanı

i darcinin Sesi Dergimizin 181. Sayısında belirtildiği şekliyle 182. Sayısının “Açık Kapı Projesi” konusunun işleneceği mesajını okudum.

Bu haber beni 1960’lı yıllarda ilk asil kaymakamlık görevine başladığım Edirne-Meriç yıllarına götürdü. Yaşadığım ilginç bir süreci hatırladım.

1963’lü yılın ortalarında Kaymakamlık Kursu ve TODAİE eğitimlerini tamamlamış, kura ile atandığımız ilçelerde göreve başlamıştık.

Fakülte’den ve kurstan çok samimi arkadaşım rahmetli Ruşen Arkan’la ben Edirne’nin Meriç, Ruşen de İpsala kaymakamı onurunu kazanmıştık.

Aramızda anlaşarak Sayın Vali’yi Edirne’de ziyaretle kendimizi tanıtmak, tanışmak ve emirlerini almak üzere birlikte yola çıktık.

Valilik o tarihlerde eski konak onarım için tahliye edildiğinden bir işhanında faaliyet gösteriyormuş. Tarifler üzerine işhanına gittik. Girişte büyük bir kalabalık ve kuyruk vardı. Görevli polis

memuruna Valinin hangi katta olduğunu sorduk. Memur bize “Kuyruğu takip edin, bittiğinde Sayın Valinin odasını ve kendisini göreceksiniz” dedi.

Pek bir şey anlamadık. Kuyruğu izledik. Gerçekten kuyruğun sonunda, Sayın Valinin makam odasını bulduk. Ancak, Vali çok meşgul görünüyordu. Yandaki Vali Yardımcısının odasına girdik. Kendimizi tanıttık. Kalabalığı ve ne olduğunu merak ettiğimizi sorduk.

Vali Muavini abimiz bize, “Bugün malum aybaşı, Sayın Valimiz maaşını dağıtıyor” dedi. Doğal olarak çok şaşkınlıkla, “Sayın Vali ne ile geçiyor” dedik. Haklı olarak abimiz bizi, “Herhalde ihtiyacı yok, kendisine sormanız daha uygun olur” diye yanıtladı.

Bir süre sonra kalabalık dağıldı. Sayın Valinin odasına girme imkânını bulduk. Ayaküstü kendimizi tanıttık. Emirlerini almak üzere oturduk. Sayın Valinin emekli Kurmay Albay Sadri Sarptır olduğunu öğrendik.

Ancak; Sayın Vali, sürekli gelenlerle meşguldü. Ardına kadar açık makam kapısından sürekli vatandaşlar geliyordu. Emirlerini almak ve bazı dilekelerimizi ifade etmek için öğleye kadar bekledik.

Sayın Valinin bize, hafızamızda kalan ilk ve en önemli emri: “*kapılarınız sonuna kadar halka açık olacak*” şeklinde idi. Bu doğaldı. Biz taze do-

natlılarla, bu yolda telkinlerle dolu olarak mesleğe hazırlanmıştık.

Göreve başladığımız süreç 1960 İhtilali döneminin kapandığı, olağan demokratik yönetim günlerine döndüğümüz bir süreçti.

Akan zaman içinde Sayın Valinin başkanlığında yapılan tüm toplantılarda ve ziyaretlerimizde benzer manzaralar ve telkinlerle karşılaşıyorduk.

Valilik ve İldeki müdürlükleri ziyaretlerimizde benzer manzaralar ve telkinlerle karşılaşıyorduk.

Valilik ve ildeki müdürlükleri ziyaretlerimizde hizmet binalarındaki tüm odalarının kapılarının ardına kadar açık olduğunu görüyorduk. Her derecedeki memurlar aynı görüntü içinde çalışıyorlardı.

Bizde memurlarımıza, müdürlerimize aynı mesajları veriyorduk. Ancak bizim telkinlerimiz “**Kapılarınıza halka açık olacak, bugün git, yarın gel olmayacak. Halk baştan savulmayacak, vatandaşların dilekleri özenle değerlendirilip yerine getirilecek. Yapılmıyorsa nedenleri sabbirle anlatılacak**” yolunda idi.

Aradan bir yıl geçti. Sayın Vali ile diyalogumuz gayet iyi idi. Güvenini kazandığımızı hissediyordum.

Meriç’te mütevazı tarihi hükümet binası yıkılma tehlikesi olduğu için tahliye edilmiş, kasaba ortasındaki belediyeye ait bir iş merkezinin ikin-

ci katında icra-i idare ifa ediyorduk. Dairelerin bir kısmı da kiralık binalarda çalışıyordu.

Bir öğle sonrası saatte köyden gelen vatandaşın özellikli sorunlarını dinliyordum. Onun içinde görevlilere içeriye kimseyi almamaları emri vermiştim.

Kapıda gürültü oldu. Koruma görevlisi Jandarmam ve odacımla birileri tartışıyordu. Tartışma uzayınca kalkıp kapıyı açtım. Şaşırdım. Kapıda Sayın Vali duruyordu. Kıpırmızı olmuştu. Kendisini hemen içeriye buyur ettim. Vatandaşlardan izin istedim. Sayın Vali kendisini tanıtmamış, görevliler de tanıtmamışlardı.

Vali çok kızgındı. Bana;

“Kaymakam bey, Kaymakam Bey, bu nasıl bir manzaradır, emrim var, kapılar açık olacaktı! Bu nasıl iş jandarmanız beni göğüslüyor.. Binanızda bütün kapılar kapalı” diye celallendi.

Kendisine kolonya ikram ettim. Bir kahveni lütfedip içiniz. Size durumu açıklayayım. Savunmamı yapayım, dedim. Sayın Vali bir süre sonra yatıştı.

Kendisine; **“Sayın Valim bir yılı aşkın bir süredir maiyetinizde çalışıyorum. Benim ilçemde Devletin bütün üniterlerinin kapıları halkımıza açıktır”** dedim.

Başını kaldırdı, “nasıl açık yani” dedi.

Sayın Valim, **“Bu bir yıl zarfında benim ilçe halkından size, ilçe yönetimi ile ilgili, benim çalışmalarım ile ilgili herhangi bir şikâyet geldi mi!”** Hayır, diye cevapladı.

O halde, demek ki kapılarımız halkımıza sonuna kadar açık.

“Halka, Devlet kapısının açılması, fiziki manada kapılarının, makam kapılarının açık olması de-

ğil, hizmet kapılarının açık olmasıdır” biz öğle öğrendik.

Devlet kapısı han kapısı değildir.

“Mesela biz size geliyoruz. İlçenin özel bir sorununu, özellikli bir konumuzu aktaracağız. Zaman bulmakta güçlük çekiyoruz. Konuya giriyoruz, birisi içeri geliyor, mahremiyet ortadan kalkıyor, bazen bir konuyu size aktarmak için birkaç saat boşuna koltuklarınızı işgal ediyoruz. Vatandaşların, amirlerin, memurların, mahrem ve gizli dilek ve önerilerini özenle dinlemek lazım. Bugün yaşadığımız budur” dedim.

Dikkatle ve biraz da şaşkınlıkla yüzüme baktı.

Cesaretlendim.

Efendim, aklıma takılan bir konu daha var. İzniniz olursa arz etmek isterim, dedim.

- Dinliyorum, diye cevapladılar.
- Sayın Valim, ay başlarında maaşınızı rastgele halka dağıtıyorsunuz. Bu nasıl bir tavidir, dedim.
- Bana dönerek, ihtiyacım yok devletin maaşına. Başka gelirim var. Bu benim özel tasarrufum, dedi.

Kendisine dönerek; Sayın Valim, sizin ihtiyacınız olmayabilir. Ancak siz o makamda baki değilsiniz ki! Yarın o koltuğun sahibi bir başkası olacak. Üstelik o kişi ya da kişiler bu görevi ihtiyaçlarını karşılayacak geliri içinde yapacak. Halka dört yıldır maaşınızı dağıtma alışkanlığını vermişsiniz halefinizin, haleflerinizin ne durumda kalacağını düşünebilir misiniz? dedim.

İyice şaşkınlıştılar.

İlave ettim. “Sayın Valim geçenlerde bir köyümüzde salgın hastalık şüphesi oldu. Size arz ettim”

Sağ olun, ilçeme doktorlarla beraber teşrif ettiniz. Söz konusu köye gittik.

Köy konağında doktorlar hastaları muayene ettiler. Hasta sahipleri yan odada size ve bana hem hoş geldiniz, hem de teşekkür için sıraya girdiler.

Siz; onlar elinizi öptükçe 15-20 TL para verdiniz. Benim de elimi öptüklerinde ben de mütevazı cüzdanımdan 5-10 TL vermek zorunluluğunu hissettim. Çok zor durumda kaldım.

Biz devlet geleneğinde böyle bir uygulama ne gördük ne de duyduk!

Sayın Vali uzun süre sessiz kaldı. Sonra bana döndü gözlerimin içine biraz da hayıflanır gibi bakarak;

- Kaymakam bey, öğrenmenin sonu yok. Ben bu ilde dört yıldır valilik yapıyorum. Görevimi bu mentalite içinde icra ediyorum. Çevremde bu mesleği uzun yıllardır ifa eden vali yardımcılarım, kıdemli kaymakamlarım, oldu. Onlardan bugüne kadar herhangi bir uyarı almadım. Gerçi ben de sormadım ya!
- Kaderin cilvesine bakınız. Yeni yetme bir kaymakamdan idarecilik dersi alıyoruz.
- Kaymakam bey size teşekkür ederim.
- Açık sözlüsünüz. Tevekkeli boşuna dememişler Çocuktan al haberi diye! Dedi..

Güldü ve beni kucakladı.

SONUÇ

- **Evet! Devlet kapısı, çağdaş yönetim anlayışı içinde herkese sonuna kadar açık olmalıdır!**
- **Ancak devlet kapısı han kapısı da değildir!**
- **Mülki idare mesleğinin gelenekleri vardır. Bu gelenekler; çağdaş, demokratik sistem içinde denenmiş ve olgunlaşmışlardır.**
- **Her idareci, bu yerleşmiş geleneklerin saygınlığı içinde hizmet vermelidir.**